

*Academia de Științe
a Moldovei*

*Ministerul Economiei
al Republicii Moldova*

IEFS

Institutul de Economie, Finanțe și Statistică

ECONOMIE și SOCIOLOGIE
revistă teoretico-științifică, fondată în anul 1953

Nr. 1 / 2011

ISSN: 1857-4130

Chișinău

COLEGIUL DE REDACȚIE:**Redactor-șef:****Gheorghe ILIADI**, doctor habilitat, profesor cercetător (IEFS)**Redactor-șef adjunct, compartimentul Economie:****Vadim MACARI**, doctor, conferențiar cercetător (IEFS)**Redactor-șef adjunct, compartimentul Sociologie:****Andrei TIMUȘ**, membru corespondent (AȘM)**Membrii:****Dumitru MOLDOVAN**, membru corespondent (ASEM)**Gheorghe MIȘCOI**, membru corespondent (AȘM)**Alexandru STRATAN**, doctor habilitat, conferențiar universitar (IEFS)**Mircea CIUMARA**, doctor, profesor universitar, director general INCE al AȘ (România)**Vasa LASZLO**, doctor, conferențiar universitar (Ungaria)**Michael GRINGS**, doctor, profesor (Germania)**Alexandr NECHIPELOV**, academician, vicepreședinte AȘ (Rusia)**Felix ZINOVIEV**, academician, profesor (Ucraina)**Jamila BOPIEVA**, doctor habilitat (Kazahstan)**Vilayat VALIYEV**, doctor (Azerbaijan)**Galina ULIAN**, doctor habilitat, profesor universitar (USM)**Alexandru GRIBINCEA**, doctor habilitat, profesor universitar (ULIM)**Tudor BAJURA**, doctor habilitat, conferențiar universitar (IEFS)**Valeriu DOGA**, doctor habilitat, profesor universitar (IEFS)**Tatiana MANOLE**, doctor habilitat, profesor universitar (IEFS)**Victoria TROFIMOV**, doctor (AȘM)**Victor MOCANU**, doctor, conferențiar universitar (AȘM)**Anatol ROJCO**, doctor, conferențiar cercetător (IEFS)**Galina SAVELIEVA**, doctor (IEFS)**Radu CUHAL**, doctor (BNM)

Conform deciziei Comisiei Superioare de Atestare a CNAA, revista „Economie și Sociologie” este inclusă în „Lista revistelor recomandate pentru a fi recunoscute în calitate de publicații științifice de profil” și acreditată cu Categoria „B”.

© Institutul de Economie, Finanțe și Statistică al AȘM și ME

© Secția de Sociologie a Institutului Integrare Europeană și Științe Politice al AȘM

Preluarea textelor editate în revista „Economie și Sociologie” este posibilă doar cu acordul autorului. Responsabilitatea asupra fiecărui text publicat aparține autorilor. Opinia redacției nu coincide totdeauna cu opinia autorilor.

Redactor: Iulita BÎRCĂ**Redactor (limba engleză) Eugenia LUCĂȘENCO, Ludmila MUNTEANU-BURLAC****Redactor tehnic: Tatiana PARVAN, Andrian SCLIFOS****Designer copertă: Alexandru COVAȘ**

Adresa redacției: Complexul Editorial, IEFS, MD-2064,
or. Chișinău, str. I. Creangă, 45. **tel.:** 50-11-30, **fax.:** 74-37-94
web: www.iefs.md/complexul-editorial/; **e-mail:** bircaulita@mail.ru

*Academy of Science
of Moldova*

*Ministry of Economy
of Moldova*

IEFS

Institute of Economy, Finance and Statistics

ECONOMY and SOCIOLOGY
theoretical and scientific journal, founded in 1953

No. 1 / 2011

ISSN: 1857-4130

Chisinau

EDITORIAL BOARD:***Editor-in-chief:*****Gheorghe ILIADI**, PhD, Professor (IEFS)***Editor-in-chief of economics department:*****Vadim MACARI**, PhD, Associate Professor (IEFS)***Editor-in-chief of sociology department:*****Andrei TIMUȘ**, Associate Member (ASM)***Members:*****Dumitru MOLDOVAN**, Associate Member (ASEM)**Gheorghe MIȘCOI**, Associate Member (ASM)**Alexandru STRATAN**, PhD, Associate Professor (IEFS)**Mircea CIUMARA**, PhD, Professor, General Director of INCE of AS (Romania)**Vasa LASZLO**, PhD (Hungary)**Michael GRINGS**, PhD, Professor (Germany)**Alexandr NECHIPELOV**, Academician, Vice President of AS (Russia)**Felix ZINOVIEV**, Academician, Professor (Ukraine)**Jamila BOPIEVA**, PhD (Kazakhstan)**Vilayat VALIYEV**, PhD (Azerbaijan)**Galina ULIAN**, PhD, Professor (USM)**Alexandru GRIBINCEA**, PhD, Professor (ULIM)**Tudor BAJURA**, PhD, Associate Professor (IEFS)**Valeriu DOGA**, PhD, Professor (IEFS)**Tatiana MANOLE**, PhD, Professor (IEFS)**Victoria TROFIMOV**, PhD (ASM)**Victor MOCANU**, PhD, Associate Professor (ASM)**Anatol ROJCO**, PhD, Associate Professor (IEFS)**Galina SAVELIEVA**, PhD (IEFS)**Radu CUHAL**, PhD (BNM)

According to the decision of the Supreme Attestation Commission of NCAA, the journal „Economy and Sociology” is included in „The list of recommended journals to be recognized as scientific profile publications”, and is accredited with „B” category.

© Institute of Economy, Finance and Statistics of ASM and ME

© Sociology Department of Institute of European Integration and Political Science of ASM

The taking over of the texts that are published in the journal „Economy and Sociology” is possible only with the author’s agreement. Responsibility for each published text belongs to the authors. Authors views are not always accorded the editorial board’s opinion.

Editor: Iulita BIRCA**Editor (English): Eugenia LUCASENCO, Ludmila MUNTEANU-BURLAC****Technical editor: Tatiana PARVAN, Andrian SCLIFOS****Designer: Alexandru COVAS**

Editor address: Editorial Complex, IEFS, MD-2064,
Chisinau, 45, I. Creanga str., **tel.:** 50-11-30, **fax:** 74-37-94
web: www.iefs.md/complexul-editorial/; **e-mail:** bircaiulita@mail.ru

CUPRINS

ECONOMIE

Leszek Balcerowicz <i>Cum să reducem riscul apariției crizelor financiare grave?</i>	9
Vitalie Cibotaru, Rainer Neumann, Radu Cuhal, Mihai Ungureanu <i>Identificarea regimului cursului de schimb valutar în Republica Moldova</i>	15
Alexandru Stratan, Ileana Anastase <i>Factori emergenți inovațiilor în contextul unui ritm accelerat al globalizării</i>	26
Ivan Luchian, Angela Timuș <i>Tendențe mondiale ale pieței cardurilor de credit</i>	31
Grigore Baltag <i>Analiza unor aspecte ale datoriilor pe termen scurt la întreprinderile agricole</i>	36
Marica Dumitrascu <i>De la conceptul de vulnerabilitate – la cel de dezvoltare durabilă în economie (în baza modelului european de dezvoltare)</i>	41
Ecaterina Oana Slavescu <i>Data mining și modelarea predictivă în activitățile de marketing: abordări conceptuale</i>	53
Veronica Movileanu <i>Calitatea produselor ca factor economic și social al dezvoltării legumiculturii</i>	59
Vladimir Cucirevii <i>Aspecte actuale ale politicii de reforme structurale în sectorul de construcții</i>	66
Ion Barbaroș, Ecaterina Barbaroș <i>Eficiența utilizării resurselor funciare în pomicultura Republicii Moldova</i>	72
Maria Oleiniuc <i>Caracteristica generală a sectorului de panificație din Republica Moldova și poziția sa în complexul agroalimentar</i>	77
Rodica Perciun <i>Teoria financiară: incursiuni în istoria evoluției acesteia</i>	83
Lilia Covaș, Angela Solcan, Liudmila Stihi, Silvia Buciușcan <i>Studiu asupra responsabilității sociale corporative a întreprinderilor mici și mijlocii din Republica Moldova</i>	90
Eugenia Bușmachi <i>Aspecte privind descentralizarea fiscală în Republica Moldova</i>	104
Sergiu Duță <i>Particularitățile adaptării manageriale în mediul de afaceri al economiei concurențiale</i>	110
Diana Memet <i>Evaluarea nivelului de intensitate a producției vegetale sub aspect regional</i>	115
Marcel Chistruga <i>Prognoze pe termen mediu în baza modelului macroeconomic al IEFS</i>	123
Tatiana Manole, Sofia Anghel <i>Echilibrul trezorerial cercetat prin prisma fluxurilor financiare (încasări – plăți)</i>	127
Aurelia Litvin <i>Gestiunea și reglementarea exportului de produse agroalimentare din Republica Moldova</i>	141
Aurelia Cazacu <i>Tendențe ale dezvoltării pieței vinicole globale</i>	150
Elvira Naval, Angela Timuș <i>Inovarea și creșterea economică în Republica Moldova</i>	155
Alexandra Novac <i>Problemele IMM – rezidenți ai parcurilor științifico-tehnologice și Incubatorului de Inovare al Academiei de Științe a Moldovei</i>	164
Vitalii Onica <i>Perspectivile creării și dezvoltării sistemului acumulativ de pensii ca parte componentă a sistemului național de asigurare cu pensii în Republica Moldova</i>	173

SOCIOLOGIE**Ion Mocanu**

Influența factorilor socio-economici asupra situației politice de pe ambele maluri ale Nistrului 179

Liudmila Gherbanovscaia

Impactul educației asupra calității potențialului uman în politica socială de dezvoltare 195

Tatiana Colesnicova

Evaluarea influenței capitalului uman asupra salariilor femeilor și bărbaților în Republica Moldova 204

Andrei Timuș

Cooperativelor agricole de producție și societăților pe acțiuni le aparține viitorul 213

CONTENTS

ECONOMY

Leszek Balcerowicz <i>How to reduce the risk of serious financial crises?</i>	9
Vitalie Cibotaru, Rainer Neumann, Radu Cuhai, Mihai Ungureanu <i>Identifying the exchange rate regime in the Republic of Moldova</i>	15
Alexandru Stratan, Ileana Anastase <i>Factors emerging innovations in the context of a rhythm acceleration of globalization</i>	26
Ivan Luchian, Angela Timuș <i>Trends in global market for credit cards</i>	31
Grigore Baltag <i>The financial analysis aspects of the short terms debts at agriculture enterprises</i>	36
Marica Dumitrascu <i>From concept of vulnerability to concept of sustainability development of economy (at the basis of European model of development)</i>	41
Ecaterina Oana Slavescu <i>Data mining and predictive modeling applied to marketing activities: a conceptual approach</i>	53
Veronica Movileanu <i>Products quality as an economic and social factor to the development of vegetable growing science</i>	59
Vladimir Cucirevii <i>Some aspects of the structural policy reforms in the construction sector</i>	66
Ion Barbarosh, Ecaterina Barbarosh <i>Effective use of land fruit trees of the Republic of Moldova</i>	72
Maria Oleiniuc <i>General characterization of the bakery sector from the Republic of Moldova and its position in the agri-food complex</i>	77
Rodica Perciun <i>Financial theory: history of its evolution</i>	83
Lilia Covaș, Angela Solcan, Liudmila Stihi, Silvia Buciușcan <i>Study on corporate social responsibility of small and medium enterprises in the Republic of Moldova</i>	90
Eugenia Bușmachiu <i>Fiscal decentralization aspects in the Republic of Moldova</i>	104
Sergiu Duță <i>The peculiarities of management adjustment to business environment in a competitive economy</i>	110
Diana Memeț <i>Assessing the level of intensity of production in crop production in the regional aspect</i>	115
Marcel Chistruga <i>Macro model forecasting in Republic of Moldova</i>	123
Tatiana Manole, Sofia Anghel <i>Treasure equilibrium through the prism of financial flows (receipts – payments)</i>	127
Aurelia Litvin <i>Management and regulation export of food products in Moldova</i>	141
Aurelia Cazacu <i>Tendencies of development of the global wine market</i>	150
Elvira Naval, Angela Timuș <i>Innovation and economic growth in the Republic of Moldova</i>	155
Alexandra Novac <i>The problems of smes – residents of scientific-technological parks and the Innovation incubator of the Academy of Sciences of Moldova</i>	164
Vitalii Onica <i>Prospects for the establishment and development of the funded pension system as part of nationwide pensions ensure in Republic of Moldova</i>	173

SOCIOLOGY**Ion Mocanu**

Anticipated parliamentary elections: views from the both banks of the Nistru river 179

Liudmila Gherbanovscaia

The influence of education on the quality of the human potential in the social development policy 195

Tatiana Colesnicova

Evaluation of the human capital influence on men and women salaries in the Republic of Moldova 204

Andrei Timuș

Agricultural cooperatives and joint stock companies own the future 213

ECONOMIE/ECONOMY

**CUM SĂ REDUCEM
RISCUL APARIȚIEI CRIZELOR
FINANCIARE GRAVE?**

Leszek BALCEROWICZ
Scoala de Economie din Varșovia, Republica Polonia

I. Introducere. Tema articolului este posibilitatea reducerii, într-un mod cost-eficient, a incidenței de crize financiare grave, și anume crizele ce cauzează o vătămare gravă economiei. Subiectul include două aspecte de bază:

- Cum să constrângem creșterea boom-urilor, care, atunci când izbucnesc, provoacă pierderi serioase în sectorul financiar.
- Cum să limităm "transpunere" acestor pierderi în șocuri negative la nivelul economiei reale.

**IDENTIFICAREA REGIMULUI
CURSULUI DE SCHIMB VALUTAR
ÎN REPUBLICA MOLDOVA**

*Vitalie CIBOTARU, dr., Graduate School of Economics,
Universitatea din Osaka, Japonia*
Rainer NEUMANN, dr., Berliner Bank, Germania
Radu CUHAL, dr., BNM, Moldova
Mihai UNGUREANU, economist principal, BNM, Moldova

S-a constatat că există o incoerență între scopul declarat al autorităților monetare din Republica Moldova de stabilitate a prețurilor și stabilirea de facto a peg-ului valutar. Această lucrare analizează regimul cursului de schimb al leului moldovenesc (MDL) cu scopul de a identifica regimul de facto, pentru a testa dacă acesta poate fi descris de stabilirea unui coș valutar (și, în caz afirmativ, să determine componența acestui coș), și dacă regimul a fost stabil în timp (și, dacă nu, pentru a detecta momentele de schimb ale regimului). Metodologiile utilizate în analiza noastră includ cunoscuta regresie Frankel-Wei, un algoritm cu filtru Kalman și procesul de fluctuații empirice. Astfel, vom demonstra că în general, MDL urmează un peg față de dolarul american cu diferite ponderi implicite și benzi de fluctuație.

Lucrarea este organizată după cum urmează. Secțiunea 1 oferă o introspectivă în regimul cursului de schimb valutar în RM prin identificarea principalelor tendințe și evoluții pe piața sa de schimb valutar. Secțiunea 2 revizuire literatura economică cu privire la identificarea regimului cursului de schimb. Secțiunea 3 descrie datele utilizate în cadrul analizei. Secțiunea 4 explică metodologiile. Secțiunea 5 oferă o interpretare a rezultatelor obținute. În cele din urmă, secțiunea 6 rezumă principalele constatări.

Cuvinte cheie: stabilitatea prețurilor, regimul ratei de schimb valutar, inflație, coș valutar.

**HOW TO REDUCE
THE RISK OF SERIOUS
FINANCIAL CRISES?**

Leszek BALCEROWICZ
Professor, Republica Polonia

I. Introduction. The topic of this note is how to reduce – in a cost-effective way – the incidence of serious financial crises, i.e. crises which inflict a serious harm to the economy. This topic includes two basic issues:

- How to constrain the growth of booms which – when burst – inflict serious losses in the financial sector.
- How to limit the “transposition” of these losses into the negative shocks to the real economy.

**IDENTIFYING THE
EXCHANGE RATE REGIME
IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA**

*Vitalie CIBOTARU, PhD, Graduate School of
Economics, Osaka University, Japan*
Rainer NEUMANN, PhD, Berliner Bank, Germany
Radu CUHAL, PhD, NBM, Moldova
Mihai UNGUREANU, senior economist, NBM, Moldova

It has been noted that there is an inconsistency between Moldova's monetary authorities' declared pursuit of price stability and the de facto exchange rate peg. This paper looks into the exchange rate regime of the Moldovan leu (MDL) aiming to identify the de facto regime, to test whether it can be described by a basket peg (and, if so, to determine the composition of this basket), and whether the regime has been stable over time (and, if not, to detect and date regime shifts). The methodologies used in our analysis include the celebrated Frankel-Wei regression, a Kalman filter algorithm and empirical fluctuation process. We show that MDL generally follows a peg to USD with varying implicit weight and fluctuation bands.

The paper is organized as follows. Section 1 provides an insight into the exchange rate regime of Moldova by identifying the main trends and developments in its foreign exchange market. Section 2 reviews the economic literature on exchange rate regime identification. Section 3 describes the data used in the analysis. Section 4 explains the methodologies. Section 5 provides an interpretation of the results obtained. Finally, Section 6 summarizes the main findings.

Keywords: price stability, exchange rate regime, inflation, currency basket.

FACTORI EMERGENȚI INOVAȚIILOR ÎN CONTEXTUL UNUI RITM ACCELERAT AL GLOBALIZĂRII

*Alexandru STRATAN, dr. hab., IEFS
Ileana ANASTASE, drd., România*

Diferențele dintre piețele naționale sunt reduse, cererea și oferta sunt exprimate la nivel global. Având în vedere aceste condiții, globalizarea afacerilor este un proces cuprinzător impus de necesitate. Firmele multinaționale decid cu privire la poziționarea producției, din punct de vedere al raționalizării la nivel global. Lucrarea elucidează factorii care au o influență foarte importantă asupra procesului de dezvoltare a noilor produse. Este interesant faptul că unii factori au influență ambivalentă (atât sporesc cât și scad procesul dezvoltării produselor noi).

Cuvinte cheie: globalizare, factori emergenți, cerere, oferta.

TENDINȚE MONDIALE ALE PIEȚEI CARDURILOR DE CREDIT

*Ivan LUCHIAN, dr., conf. univ., IMI-NOVA
Angela TIMUȘ, dr., conf. cercet., IEFS*

Recenzent: Rodica PERCIUN, dr., IEFS

Cartea de credit este un card de plastic mic, emis utilizatorilor ca un sistem de plată și permite titularului să cumpere bunuri și servicii contra promisiunii titularului de a plăti bunuri și servicii. Emitentul cardului creează un cont de tip revolving și acordă o linie de credit de consum (sau utilizator) de la care utilizatorul poate împrumuta bani pentru plata la un comerciant sau un avans de numerar pentru utilizator [8]. Acest articol analizează tendințele mondiale de pe piața cardurilor de credit.

ANALIZA UNOR ASPECTE ALE DATORIILOR PE TERMEN SCURT LA ÎNTREPRINDERILE AGRICOLE

Grigore BALTAG, dr., conf. univ. inter., UASM

Recenzent: Dragoș CIMPOIEȘ, dr., conf. univ., UASM

În procesul activității economico-financiare a oricărei întreprinderi apare necesitatea efectuării decontărilor cu cumpărătorii, furnizorii, bugetul, personalul. Deoarece momentul achitării datoriilor nu coincide, de obicei, cu momentul apariției acestora întreprinderea generează datorii care reprezintă mijloace atrase și se reflectă în bilanș în componența pasivelor.

Cuvinte cheie: datoriile pe termen scurt, metode active, datorii pe termen lung, venituri din vânzări, profit net.

FACTORS EMERGING INNOVATIONS IN THE CONTEXT OF A RHYTHM ACCELERATION OF GLOBALIZATION

*Alexandru STRATAN, PhD, IEFS
Ileana ANASTASE, PhD Student, Romania*

The differences between the national markets are reduced; supply and demand are expressed at global level. Given these conditions, business globalization is a process imposed by overall necessity. Multinational firms decide upon the production positioning, rationalizing in terms of global framework. The paper presents the factors which have a very important influence over the new product development process. It is interesting that some factors have ambivalence influence (both increase and decrease the process of developing new products).

Keywords: globalization, emerging factors, supply, demand.

TRENDS IN GLOBAL MARKET FOR CREDIT CARDS

*Ivan LUCHIAN, PhD, Associate Professor, IMI-NOVA
Angela TIMUȘ, PhD, Associate Researcher, IEFS*

Reviewer: Rodica PERCIUN, PhD, IEFS

A credit card is a small plastic card issued to users as a system of payment. It allows its holder to buy goods and services based on the holder's promise to pay for these goods and services. The issuer of the card creates a revolving account and grants a line of credit to the consumer (or the user) from which the user can borrow money for payment to a merchant or as a cash advance to the user [8]. This article investigates world trends on credit cards market.

THE FINANCIAL ANALYSIS ASPECTS OF THE SHORT TERMS DEBTS AT AGRICULTURE ENTERPRISES

Grigore BALTAG, PhD, Associate Professor inter., UASM

Reviewer: Dragoș CIMPOIEȘ, PhD, Associate Professor, UASM

The short term debts represent a source of financing for the agriculture enterprises. The terms of paying depend of external factors, including contracts, laws and others which not depend of the company possibilities and, more of these are difficult to control them. That's why is necessary to determine a complete financial analysis of those in particularly for agriculture farms.

Keywords: Short term debts, Assets, Methods, Long term debts, Income of sales, Net profit.

**DE LA CONCEPTUL DE
VULNERABILITATE – LA CEL DE DEZVOLTARE
DURABILĂ ÎN ECONOMIE**

(în baza modelului european de dezvoltare)

**Marica DUMITRASCO, dr., colab. șt. coord., IIEȘȘP
Recenzent: Alexandru GRIBINCEA, dr. hab., USM**

În prezent nu există nici un dubiu: criza mondială a afectat într-o oarecare măsură toate țările lumii și încă nu se știe de cât timp vor avea ele nevoie pentru a-i depăși consecințele.

Semnălam un număr considerabil de analize ce elucidează faptul cum criza mondială a apărut afectând într-o fază inițială țările dezvoltate și răsfrângându-se treptat asupra țărilor în curs de dezvoltare cât și asupra țărilor cu economie în tranziție prin canale exterioare. Spre deosebire de analizele analogice efectuate anterior consacrate temei crizelor, se va aborda experiența aplicării măsurilor de rigoare în unele țări cu economie în tranziție și se vor evidenția elementele politicii naționale grație cărora economia țării poate fi expusă mai puțin crizelor.

**DATA MINING ȘI MODELAREA PREDICTIVĂ
ÎN ACTIVITĂȚILE DE MARKETING:
ABORDĂRI CONCEPTUALE**

**Ecaterina Oana SLAVESCU, dr., ASE,
București, România**

Recenzent: Marica DUMITRAȘCO, dr., ASM

Într-o societate a cunoașterii, cum este cea în care trăim în prezent, informația este cel mai valoros activ. Toate companiile au nevoie de informații corecte și relevante pentru a lua în timp util deciziile necesare bunei funcționări a afacerilor lor. De regulă, însă, informația se regăsește stocată în meta-baze de date în formă brută, la stadiul de volum de date, caz în care, deși poate fi extrem de importantă, ea nu poate fi transformată într-un avantaj competitiv pentru agenții economici care o dețin, pentru că nu a fost prelucrată și corect articulată.

Transformarea datelor stocate în sistemele IT ale companiilor în informații, ce pot fi utilizate de echipele de management pentru a lua decizii, este un proces dificil. Inițiativele de tip data warehouse (DW) și data mining (DM), precum și aplicațiile de tip suport de decizie au menirea de a ajuta companiile să răspundă în timp real unor întrebări complexe.

Nu cu mult timp în urmă, cele două tipuri de inițiative menționate se cantonau într-o strategie corporativă de genul "nice to have". Treptat, companiile mici și mari s-au trezit implicate în cursa pentru cât mai multă informație, prin urmare au început să aloce din ce în ce mai multe resurse pentru activități caracteristice proceselor de data warehouse și data mining, în mod special, modelării predictive.

Cuvinte cheie: data mining, data warehouse, modele predictive, model predictiv, risc de reziliere, fidelizare.

**FROM CONCEPT OF VULNERABILITY
TO CONCEPT OF SUSTAINABILITY
DEVELOPMENT OF ECONOMY**

(at the basis of European model of development)

**Marica DUMITRASCO, PhD, Coord. Researcher, IEIPS
Reviewer: Alexandru GRIBINCEA, PhD, USM**

At present there is no doubt that the global crisis, to a greater or lesser extent, has affected all regions of the world and yet is not known, how long they will overcome its consequences.

There are a large number of studies, that explain how the financial crisis was began, by affecting initially the developed countries, it gradually spread to the developing countries and countries with economies in transition through the outer channels. Unlike all the preceding analysis on the theme of the crisis, this article describes the experience of crisis management measures by individual countries with economies in transition and focuses on those elements of national policy, through which the economy can become more resilient to the crises.

**DATA MINING AND PREDICTIVE MODELING
APPLIED TO MARKETING ACTIVITIES:
A CONCEPTUAL APPROACH**

**Ecaterina Oana SLAVESCU, PhD, ASE,
Bucuresti, Romania**

Reviewer: Marica DUMITRASCO, PhD, ASM

In a society that cherishes knowledge as much as ours does, information is the most valuable asset. All companies need relevant and reliable information to make timely decisions, necessary for the proper functioning of their businesses. Usually, however, the information is stored in the meta-databases in a raw form, as a data volume, and although it may prove extremely important, it cannot be turned into a competitive advantage for the businesses, because it has not been processed nor properly articulated yet.

Transforming the data stored in the IT systems of corporate companies into information that can be used by the management teams to make decisions is a difficult process. Initiatives such data warehouse (DW) and data mining (DM), along with decision support type applications are designed to help companies respond in real time to complex questions.

Not long ago, the two types of initiatives above mentioned were limited to corporate strategy like "nice to have". Gradually, small and large companies found themselves involved in a race for as much information as possible, so they began to increasingly assign more resources to data warehouse and data mining specific activities, focusing on predictive modeling.

Keywords: data mining, data warehouse, predictive modeling, predictive model, churn risk, loyalty

CALITATEA PRODUSELOR CA FACTOR ECONOMIC ȘI SOCIAL AL DEZVOLTĂRII LEGUMICULTURII

Veronica MOVILEANU, dr., conf. univ., UASM

Recenzent: Tudor BAJURA, dr. hab., conf. univ., IEFS

**„Merită să conferi tuturor produselor o imagine a calității, este un bilet de călătorie cu clasa întâi”
(David Ogilvy)**

Calitatea produselor și problemele legate de realizarea acesteia i-a preocupat pe oameni cu mult timp în urmă. După unii autori, cuvântul “calitate” sau “qualitas” își are originea în latinescul “qualis” care are înțelesul de „fel de a fi”. În literatura de specialitate, după unii autori, calitatea produselor este considerată: satisfacerea unei necesități; gradul de satisfacere a consumatorului; ansamblul mijloacelor pentru realizarea unui produs viabil; un cost mai mic pentru o utilizare dată.

Cuvinte cheie: Calitatea produselor, importanța economică, valorificarea producției.

PRODUCTS QUALITY AS AN ECONOMIC AND SOCIAL FACTOR TO THE DEVELOPMENT OF VEGETABLE GROWING SCIENCE

Veronica MOVILEANU, PhD, Associate Professor, SAUM

Reviewer: Tudor BAJURA, PhD, Associate Professor, IEFS

**“It’s worth to give all products an image of quality, it is a first class ticket”
(David Ogilvy)**

Product quality and the problems related to its implementation have preoccupied people long time ago. According to some authors, the word “quality” or “qualitas” has its origin in Latin “qualis” which has the same meaning to be. In the literature, according to some authors, product quality is considered: to satisfy a need, the degree of satisfying the customer, all means to achieve a viable product, a lower cost for a given use.

Keywords: Product Quality, Economic Importance, Production Capitalization.

ASPECTE ACTUALE ALE POLITICII DE REFORME STRUCTURALE ÎN SECTORUL DE CONSTRUCȚII

Vladimir CUCIREVII, dr., conf. cercet., IEFS

**Recenzent: Gheorghe ILIADI,
dr. hab., prof. cercet., IEFS**

In the period between the 2001-2008, the construction sector of the Republic of Moldova has developed in satisfactory growth rates. The housing construction till 2008, was growing up with rising growth rates, but due to the financial crisis that has affected this sector in 2009, the usage of the new houses fell with 34.3% in comparison with 2008. The number of apartments that are built each year is increasing, with the exception of 2009 and 2010 due to financial crisis. State support is also present in this sector through various levers and measures in order to improve the situation.

Cuvinte cheie: investiții în capital fix, lucrări de construcție-montaj, fond de risc, creditare ipotecară, măsuri de asanare, politică tarifară, credite preferențiale, activități licențiate, proces investițional în ramură.

SOME ASPECTS OF THE STRUCTURAL POLICY REFORMS IN THE CONSTRUCTION SECTOR

Vladimir CUCIREVII, PhD, Associate Researcher, IEFS

**Reviewer: Gheorghe ILIADI,
PhD, Associate Professor, IEFS**

In the period between the 2001-2008, the construction sector of the Republic of Moldova has developed in satisfactory growth rates. The housing construction till 2008, was growing up with rising growth rates, but due to the financial crisis that has affected this sector in 2009, the usage of the new houses fell with 34.3% in comparison with 2008. The number of apartments that are built each year is increasing, with the exception of 2009 and 2010 due to financial crisis. State support is also present in this sector through various levers and measures in order to improve the situation.

Keywords: Fixed capital investment, construction-assembly, venture fund, mortgage, sanitation measures, tariff policy, preferential loans, licensed activities, investment process in the branch.

**EFICIENȚA UTILIZĂRII RESURSELOR
FUNCIARE ÎN POMICULTURA
REPUBLICII MOLDOVA**

**Ion BARBAROȘ, UASM
Ecaterina BARBAROȘ**
*Academia de Administrare Publică de pe lângă
Președintele Republicii Moldova*

Recenzent: Tatiana TOFAN, dr., IEFS

În prezenta lucrare se expun rezultatele și baza experienței referitor la eficiența utilizării fondului funciar în pomicultură. Se propun câteva direcții de îmbunătățire a fondului funciar prin înființarea plantațiilor multianuale, productive în Republica Moldova.

Cuvinte cheie: fondul funciar, productivitatea plantațiilor, profit, înființarea plantațiilor de meri.

**EFFECTIVE USE OF LAND
FRUIT TREES OF THE REPUBLIC
OF MOLDOVA**

**Ion BARBAROSH, ASUM
Ecaterina BARBAROSH**
*Academy of Public Administration under the
President of the Republic of Moldova*

Reviewer: Tatiana TOFAN, PhD, IEFS

Based on the previous experience a locative efficiency of land in the business activity. This article proposes some directions of improvement the user for development in planting of living many years in the Republic of Moldova.

Keywords: a locative efficiency of land, productivity, profit, planting of fruit trees.

**CARACTERISTICA GENERALĂ
A SECTORULUI DE PANIFICAȚIE
DIN REPUBLICA MOLDOVA
ȘI POZIȚIA SA ÎN COMPLEXUL
AGROALIMENTAR**

**Maria OLEINIUC, lector superior,
Universitatea de Stat „Alecru Russo”, Bălți**

Recenzent: Ina CREȚU, dr., conf. univ.

Analiza situației actuale din Complexul Agroalimentar din Republica Moldova indică necesitatea de accelerare a proceselor de restructurare și modernizare în întreprinderile alimentare, având în vedere importanța economică și socială a acestui complex în asigurarea unei abordări integrate și durabile din progresul respectiv al țării.

Cuvinte cheie: industria de panificație, strategie, complex agroalimentar, export, industria alimentară etc.

**GENERAL CHARACTERIZATION
OF THE BAKERY SECTOR FROM
THE REPUBLIC OF MOLDOVA
AND ITS POSITION IN THE
AGRI-FOOD COMPLEX**

**Maria OLEINIUC, superior lecturer,
„Alecru Russo” Balti State University**

Reviewer: Ina CREȚU, PhD, Associate Professor

The analysis of the present situation in the agro-food complex from the Republic of Moldova indicate the necessity of acceleration of the restructuring and modernization processes in the alimentary companies, given the economical and social importance of this complex in the assurance of an integrated and sustainable progress of the country.

Keywords: bakery industry, strategy, agri-food complex, export, food industry etc.

TEORIA FINANCIARĂ: INCURSIUNI ÎN ISTORIA EVOLUȚIEI ACESTEIA

Rodica PERCIUN, dr., IEFS

Recenzent: Angela TIMUȘ, dr., conf. cerc., IEFS

Managementul financiar a apărut ca un domeniu separat de studiu la începutul sec. XX. Evoluția sa poate fi împărțită în trei faze (deși hotarele de delimitare dintre aceste faze sunt oarecum arbitrare). Faza de tranziție începe în anii patruzeci și continuă până la începutul anilor cincizeci. Deși natura managementului financiar în timpul acestei etape este similară cu cea din etapa tradițională, un accent este pus pe situațiile cu care se confruntă managerii financiari zi de zi, și anume cu probleme ce țin de analiză, planificare, control etc. Faza modernă începe la jumătatea anilor 50 și cunoaște un ritm accelerat de dezvoltare, cu infuzii de idei luate din teoriile economice și aplicative, precum și utilizarea metodelor cantitative de analiză.

Cuvinte cheie: teoria financiară, finanțe, metodologie, ipoteze, model financiar etc.

FINANCIAL THEORY: HISTORY OF ITS EVOLUTION

Rodica PERCIUN, PhD, IEFS

Reviewer: Angela TIMUȘ, PhD, Associate Researcher, IEFS

Financial management emerged as a distinct field of study at the turn of this century. Its evolution may be divided into three broad phases (though the demarcating lines between these phases are somewhat arbitrary). The transitional phase begins around the early forties and continues through the early fifties. Though the nature of financial management during this phase was similar to that of the traditional phase, a greater emphasis was placed on the day to day problem faced by the finance managers in the area of funds analysis, planning, and control. The modern phase begins in mid of 50s and has witnessed an accelerated pace of development with the infusion of ideas from economic theories and applications of quantitative methods of analysis.

Keywords: financial theory, finances, methodology, hypotheses, financial model, the pecking order theory etc.

STUDIUL ASUPRA RESPONSABILITĂȚII SOCIALE CORPORATIVE A ÎNTREPRINDERILOR MICI ȘI MIJLOCI DIN REPUBLICA MOLDOVA

Lilia COVAȘ, dr., conf., ASEM

Angela SOLCAN, dr., conf., ASEM

Liudmila STIHI, dr., conf., ASEM

Silvia BUCIUȘCAN, dr., lect. univ., ASEM

*Recenzent: Ion SÂRBU,
dr. hab., prof. univ., ASEM*

În articol sunt prezentate rezultatele studiului „Responsabilitatea socială a IMM-urilor”, realizat în cadrul proiectului “Managementul competitivității economice a RM în contextul proceselor de globalizare și integrare europeană și regională”. Investigația a fost axată pe identificarea particularităților activităților social responsabile ale IMM-urilor din RM. Scopul – a determina nivelul de conștientizare și punerea în aplicare a practicilor de CSR specifice de către IMM-uri, precum descoperi ca efectul acestor practici la nivelul de competitivitate și dezvoltare durabilă a IMM-urilor.

Cuvinte cheie: întreprinderi mici și mijlocii, responsabilitate socială, dezvoltare durabilă.

STUDY ON CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY OF SMALL AND MEDIUM ENTERPRISES IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA

Lilia COVAȘ, PhD, Associate Professor, ASEM

Angela SOLCAN, PhD, Associate Professor, ASEM

Liudmila STIHI, PhD, Associate Professor, ASEM

Silvia BUCIUȘCAN, PhD, univ. lecturer, ASEM

*Reviewer: Ion SÂRBU,
PhD, Associate Professor, ASEM*

A study on the Social Responsibility of SMEs, completed within the project “Management of economic competitiveness of the Republic of Moldova in the process of globalization, European integration and regional development”, funded by the Academy of Sciences of Moldova.

The purpose of the study was to determine the level of awareness and implementation of specific CSR practices by the SMEs as well as reveal the effect of these practices on the level of competitiveness and sustainable development of SMEs.

Keywords: small and medium enterprises, social responsibility, sustainable development.

**ASPECTE PRIVIND
DESCENTRALIZAREA FISCALĂ
ÎN REPUBLICA MOLDOVA**

Eugenia BUȘMACHIU, dr., conf. univ., ASEM

Recenzent: Ludmila STIHI, dr., conf. univ., ASEM

Majoritatea tarilor recunosc din ce în ce mai mult beneficiile de descentralizare fiscală. În țările în tranziție descentralizarea se percepe mai mult ca o componentă importantă a strategiei menite să sporească puterea politică a poporului, exprimată prin intermediul administrației publice locale. În orice societate au loc diverse schimbări de ordin economic, social și politic, care generează un proces de reformare a autorităților publice. Pe parcursul ultimilor ani, în administrația publică locală a RM au intervenit un șir de schimbări în cadrul legislativ, scopul principal fiind atribuirea autonomiei locale autorităților administrației publice locale. Autonomia locală, în fond, însemnând că autoritățile administrației publice locale au dreptul de a reglementa și gestiona sub propria responsabilitate și răspundere, în interesul populației locale o parte din angajamente publice.

Cuvinte cheie: descentralizare fiscală, cheltuieli, venituri, autorități publice locale, servicii publice, impozite locale.

**PARTICULARITĂȚILE ADAPTĂRII
MANAGERIALE ÎN MEDIUL DE AFACERI
AL ECONOMIEI CONCURRENTIALE**

Sergiu DUȚĂ, drd., România

Recenzent: Ion SÂRBU, dr. hab., prof. univ., ASEM

Dezvoltarea gândirii manageriale în afaceri are importanță teoretică întrucât cuprinde tipurile de gândire economică și manageriale, particulare și generale, revoluționare și evoluționiste. Creativitatea desemnează potențialul uman de a produce idei noi, originale și valoroase. O deosebită atenție se cuvine competenței profesionale care se obține prin educație și instruire în domeniu în formarea mentalității moderne adecvate standardelor europene.

Cuvinte cheie: gândire managerială, mediu de afaceri, educație și instruire, creativitate, cunoașterea, adaptare.

**FISCAL DECENTRALIZATION
ASPECTS IN THE REPUBLIC
OF MOLDOVA**

Eugenia BUȘMACHIU, PhD, Associate Professor, ASEM

Reviewer: Ludmila STIHI, PhD, Associate Professor, ASEM

Countries throughout the world are increasingly recognizing the benefits of fiscal decentralization. In the transition countries many see decentralization as an important component of the strategy designed to increase the political power of people, as expressed through the local government. Every society faces economic, social and political changes which lead to public authorities reforming. During the last years, the legislation of local public administration of the Republic of Moldova changed with the primary goal to offer autonomy to authorities of the local public administration. Local autonomy, generally means that the local public administration are legally bound to partially regulate and administer under own responsibility and in the good interest of the population, public assets.

Keywords: fiscal descentralization, expenditures, revenues, local governments, public services, local taxes.

**THE PECULIARITIES OF MANAGEMENT
ADJUSTMENT TO BUSINESS ENVIRONMENT
IN A COMPETITIVE ECONOMY**

Sergiu DUȚĂ, PhD Student, Romania

Reviewer: Ion SÂRBU, PhD, Associate Professor, ASEM

Managerial idea in business development has important theoretical as comprising economic and managerial thinking types, particular and general, revolutionary and evolutionary. Creativity means the human potential to produce new ideas, original and valuable. Special attention ought to get professional competence through education and training in the appropriate field in the standard formation of modern European mindset.

Keywords: managerial thinking, business environment, education and training, creativity, knowledge, adjustment.

EVALUAREA NIVELULUI DE INTENSITATE A PRODUCȚIEI VEGETALE SUB ASPECT REGIONAL

Diana MEMEȚ, drd., UASM

**Recenzent: Elena TIMOFTI,
dr. hab., conf. univ., UASM**

Procesul economic care exprimă creșterea și concentrarea potențialului de resurse la o unitate de teren agricol în scopul sporirii productivității culturilor, îmbunătățirii calității produselor în baza cărora se reduc costurile unitare, sporește eficiența economică a ramurii este definit ca proces de intensificare în ramura fitotehnică. Trecerea la dezvoltarea preponderent intensivă este considerată ca o condiție primordială a stabilității și menținerii ritmurilor înalte de creștere economică a ramurii.

Intensificarea reflectă nivelul concret de dezvoltare a procesului reproducției lărgite, indică gradul de asigurare a producerii producției vegetale cu mijloace funciare, materiale, financiare și resurse de muncă. Nivelul de intensitate a producției poate fi determinat prin coraportul dintre indicatorii calitativi și cantitativi de utilizare a resurselor.

Cuvinte cheie: agricultură, producție vegetală, intensificare, nivel de intensitate, regiuni de dezvoltare.

ASSESSING THE LEVEL OF INTENSITY OF CROP PRODUCTION IN THE REGIONAL ASPECT

Diana MEMEȚ, PhD Student, ASUM

**Reviewer: Elena TIMOFTI,
PhD, Associate Professor, ASUM**

The economic process that expresses the growth and concentration of resources per unit of land to increase crop productivity, improving product quality, according to which unit costs are reduced, increases economic efficiency of the branch is defined as a process of intensification in phyto branch.

The transition to intensive development is mainly seen as a key condition of stability and maintaining high growth rates of the branch. Intensification reflect the actual development of enlarged reproduction process, indicates the degree of assurance with means land crop production, materials, financial and labor resources.

The intensity level of production can be determined by the ratio between qualitative and quantitative indicators of resource use.

Keywords: agriculture, crop production, intensification, intensity level, areas of development.

PROGNOZE PE TERMEN MEDIU ÎN BAZA MODELULUI MACROECONOMETRIC AL IEFS

Marcel CHISTRUGA, dr., IEFS

Recenzent: Rodica PERCIUN, dr., IEFS

În Republica Moldova lipsește experiența prognozelor economice. Este însă absolut necesar, pentru știința economică din țara noastră, de a veni cu un model macroeconomic care să poată prognoza și modela diferite scenarii ale activității economice. În acest articol, vom face o scurtă trecere în revistă a prognozelor efectuate în Republica Moldova și a creării macromodelor economice. Vom revizui prognoza pe termen scurt și pe termen mediu a indicatorilor macroeconomici din Republica Moldova. Previziunile sunt realizate pe baza macromodelului economiei Republicii Moldova elaborat de Institutul de Economie, Finanțe și Statistică al Academiei de Științe a Moldovei. Este un model pe termen mediu, bazat pe factorii cererii agregate, al PIB-ului Republicii Moldova. Modelul determină, în principal, fluxurile reale ale economiei naționale.

MEDIUM-TERM FORECASTS ON THE MACROECONOMETRIC MODEL OF IEFS

Marcel CHISTRUGA, PhD, IEFS

Reviewer: Rodica PERCIUN, PhD, IEFS

In Republic of Moldova there is a lack of forecasting and economic experience. It absolutely necessary for economic science in Moldova to come up with amacro econometric model that could forecast and model different scenarios of economic activity. This paper is an incipient and brief overview of the forecasting in Moldova and macro econometric model building.

The paper revises the short-term and medium term forecasting of macroeconomic indicators of Republic of Moldova. The forecasts are made based on the macromodel of the Moldavian economy, elaborated at Institute of Economy, Finance and Statistics. The model is a small medium-term demand-driven model of the Moldovan GDP. The model mainly determines the real flows of the Moldovan economy.

**ECHILIBRUL TREZORERIAL CERCETAT
PRIN PRISMA FLUXURILOR FINANCIARE
(ÎNCASĂRI – PLĂȚI)**

*Tatiana MANOLE, dr. hab., prof. univ., IEFS
Sofia ANGHEL, drd., ASEM*

Recenzent: Gheorghe ILIADI, dr.hab., prof. univ.

Acest articol descrie importanța echilibrului trezorerial prin prisma fluxului de echilibru financiar (venituri-cheltuieli) prin sistemul de trezorerie. Autorii descriu, de asemenea, semnificația Trezoreriei în ceea ce privește menținerea echilibrului. Acest articol va fi util pentru autoritățile publice centrale și locale, profesori, studenți care se ocupă cu științele economice și administrația publică.

Cuvinte cheie: Trezoreria de Stat, echilibru bugetar, echilibru financiar, finanțe, bugetul de stat, bugetul local, bugetul național, deficit.

**GESTIUNEA ȘI REGLEMENTAREA
EXPORTULUI DE PRODUSE AGROALIMENTARE
DIN REPUBLICA MOLDOVA**

Aurelia LITVIN dr., conf. univ., UASM

Recenzent: Natalia MOCANU, dr., conf. univ., UASM

Principala sarcină de a recunoaște factorii decisivi în promovarea exporturilor agro-alimentare s-au realizat printr-o abordare a modelului de gravitate care implică comerțul exterior econometric. Această abordare conține o analiză generală a cadrului general de reglementare a comerțului exterior și a impactului acestuia asupra comerțului între UE și RM.

Cuvinte cheie: cadru regulatoriu, export, preferințe comerciale, analiza activității de export.

**TENDINȚE ALE DEZVOLTĂRII PIEȚEI
VINICOLE GLOBALE**

Aurelia CAZACU, drd., UTM

Recenzent: Alexandru STRATAN, dr. hab., IEFS

Globalizarea pieței mondiale a vinului este un element pozitiv care duce la creșterea competiției între producători, aducerea prețurilor la niveluri competitive și schimbul de tehnologii în domeniul viti-vinicol. Toate acestea contribuie la îmbunătățirea calității producției vinicole.

Cuvinte cheie: piață vinicolă globală, producători de vinuri, volum global, consumul vinului.

**TREASURE EQUILIBRIUM THROUGH
THE PRISM OF FINANCIAL FLOWS
(RECEIPTS – PAYMENTS)**

*Tatiana MANOLE, PhD, University Professor, IEFS
Sofia ANGHEL, PhD Student, AESM*

Reviewer: Gheorghe ILIADI, PhD, Associate Professor

This article describes the importance of the treasury equilibrium through the prism of financial equilibrium flow (incomes-expenses) through treasury system. The authors also describe the significance of the Treasury regarding the maintenance of equilibrium. This article will be useful for central and local public authorities, teachers, students dealing with economic sciences and public administration.

Keywords: State Treasury, Budget Equilibrium, Financial Equilibrium, Finance, State Budget, Local Budget, National Budget, Deficit.

**MANAGEMENT AND REGULATION
EXPORT OF FOOD PRODUCTS
IN MOLDOVA**

Aurelia LITVIN, PhD, Associate Professor, UASM

Reviewer: Natalia MOCANU, PhD, Associate Professor, UASM

The main task of recognizing the decisive factors in promoting agro-food exports were achieved through a gravity model approach involving the Econometric foreign trade. This approach contains a general analysis of General framework for regulating foreign trade and its impact on trade between the EU and Moldova.

Keywords: regulatory framework, export, trade preferences, the analysis of export activity.

**TENDENCIES OF DEVELOPMENT OF THE
GLOBAL WINE MARKET**

Aurelia CAZACU, PhD Student, UTM

Reviewer: Alexandru STRATAN, PhD, IEFS

The globalization of the world wine market is a positive element that leads to increase the competition between producers, bringing prices to competitive levels and technology sharing in the wine and vineyard production. All this leads to improvement of wine products' quality.

Keywords: global wine market, wine producers, global volume, wine consumption.

INOVAREA ȘI CREȘTEREA ECONOMICĂ ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Elvira NAVAL, dr., conf. cercet., IMI, AȘM
Angela TIMUȘ, dr., conf. cercet., IEFS

Recenzent: *Dorian DRUCIOC, dr., conf. cercet., IMI*

Modelul de creștere endogenă de tipul Paul Romer, ce permite comensurarea cunoștințelor și inovațiilor a fost adaptat la condițiile Republicii Moldova. În acest model sectorul Cercetare-dezvoltare este examinat în calitate de factor de producere separat, care utilizează cunoștințele ca factor de producere pentru sporirea productivității marginale. În acest model se arată că o creștere economică echilibrată este determinată de randamentul brevetului de invenție și rata de discount dar și de parametri politicii statului în domeniul inovațiilor.

Cuvinte cheie: *Model de creștere economică, funcție de producere, Brevet de invenție, sectorul de cercetare, acumulare de capital, investiții*

PROBLEMELE ÎMM – REZIDENȚI AI PARCURILOR ȘTIINȚIFICO-TEHNOLOGICE ȘI INCUBATORULUI DE INOVARE AL ACADEMIEI DE ȘTIINȚE A MOLDOVEI

Alexandra NOVAC, drd., IEFS

Recenzent: *Elena ACULAI, dr., IEFS*

În acest articol autorul a încercat să examineze problemele IMM-urilor, caracterizate printr-o componentă mai accentuată a activității inovaționale, și anume rezidenții parcurilor științifico-tehnologice și incubatorului de inovare. Cercetare este orientată spre identificarea tipului de ajutor de care au nevoie întreprinderile mici și mijlocii, precum și obstacolele întâlnite de acestea în elaborarea inovațiilor.

Conținutul lucrării se bazează pe rezultatele unui sondaj cu antreprenorii din Moldova – rezidenți ai parcurilor științifico-tehnologice și incubatorului de inovare, desfășurat în lunile iunie-august 2010. Elaborarea anchetei, prelucrarea și analiza rezultatelor sondajului a fost efectuată de către autor.

Cuvinte cheie: *Întreprinderi mici și mijlocii, rezidenți ai parcurilor științifico-tehnologice, inovații, proprietate intelectuală.*

INNOVATION AND ECONOMIC GROWTH IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA

Elvira NAVAL, PhD, Associate Researcher, IMI, AȘM
Angela TIMUȘ, PhD, Associate Researcher, IEFS

Reviewer: *Dorian DRUCIOC, PhD, Associate Researcher, IMI*

The Paul M. Romer [1] model of a long-run growth in which knowledge is assumed to be an input in production that has increasing marginal productivity were examined. In this essentially a competitive equilibrium model with endogenous technological change. In this model existence of the constant rate stable growth on the base of induce technical progress was demonstrated. The rate of growth depends of the behavioural parameters and also of the state policy parameters.

Keywords: *model of economic growth, production function, patent, research sector, capital accumulation, investments*

THE PROBLEMS OF SMES – RESIDENTS OF SCIENTIFIC-TECHNOLOGICAL PARKS AND THE INNOVATION INCUBATOR OF THE ACADEMY OF SCIENCES OF MOLDOVA

Alexandra NOVAC, PhD Student, IEFS

Reviewer: *Elena ACULAI, PhD, IEFS*

In this article the author tried to examine the problems of SMEs, characterized by a stronger component of innovative activity, especially residents of scientific-technological parks and innovation incubator. The research is oriented to identify the type of aid that the small and middle enterprises need and the problems and obstacles encountered by them in developing innovations.

The content of the paper is based on the results of a survey with entrepreneurs of Moldova – residents of scientific-technological parks and innovation incubator, conducted in June-August 2010. Preparation of the survey, processing and analysis of survey results was effectuated by the author.

Keywords: *Small and middle enterprises, residents of scientific-technological parks, innovation, intellectual property.*

**PERSPECTIVELE CREĂRII ȘI DEZVOLTĂRII
SISTEMULUI ACUMULATIV DE PENSII
CA PARTE COMPONENTĂ A SISTEMULUI
NAȚIONAL DE ASIGURARE CU PENSII
ÎN REPUBLICA MOLDOVA**

Vitalii ONICA, cercet. șt., IEFS

Recenzent: Galina SAVELIEVA, dr., IEFS

Acest articol oferă o scurtă prezentare a dezvoltării unor forme moderne și eficiente de asigurare a pensiilor non-finanțate de stat, care au câștigat recunoașterea internațională, ținând seama de interesele unor grupuri diferite de populație și de condițiile specifice de dezvoltare socio-economică din diferite țări, precum și ca perspectivele de punere în aplicare a unui sistem cu trei nivele mixte de pensii de distribuție-finanțate, care combină elemente de management de stat și private de fonduri de pensii, luând în considerare cele mai bune practici internaționale. În plus, acest studiu a analizat posibilitatea de a rezolva a problemei dublu: de a stabili fiscale eficiente, instituționale și alte mecanisme pentru a promova economiile pe termen lung în fondul de pensii non-statali și alte forme înlocui de economii private și să îmbunătățească în același timp, calitatea de non-statali sistemul de pensii prin crearea unui mediu eficient de stat flexibil de reglementare, inclusiv de investiții a fondului de pensii non-stat, și un control strict asupra punerii în aplicare a normelor și reglementărilor existente în acest domeniu.

Cuvinte cheie: fond de non-stat, asigurarea de pensii, sistem mixt, sistemul de pensii finanțat, fondurilor de pensii non-stat, economii pe termen lung privat, mediul de reglementare, managementul activelor de pensii, rezervele de pensii, deschise și fondurile de pensii private.

**PROSPECTS FOR THE ESTABLISHMENT
AND DEVELOPMENT OF THE FUNDED PENSION
SYSTEM AS PART OF NATIONWIDE
PENSIONS ENSURE IN REPUBLIC
OF MOLDOVA**

Vitalii ONICA, Research Assistant, IEFS

Reviewer: Galina SAVELYEVA, PhD, IEFS

This article gives a brief overview of the development of modern efficient forms of non-state funded pension insurance, which have gained international recognition, taking into account the interests of different population groups and specific conditions of socio-economic development of various countries, as well as the prospects of implementing a three-level mixed distribution-funded pension system, combining elements of state and private management of pension funds, taking into account best international practices. In addition, this study analyzed the possibility of solving the dual problem: to establish effective tax, institutional and other mechanisms to promote the long-term savings in the non-state pension fund and supplant other forms of private savings and simultaneously improve the quality of non-state pension system by establishing an effective flexible state regulatory environment, including investment of the non-state pension fund, and tight control over the implementation of existing rules and regulations in this area.

Keywords: non-state fund, pension ensuring, mixed system, funded pension system, non-state pension fund, long-term private savings, regulatory environment, management of pension assets, pension reserves, open and private pension funds.

SOCIOLOGIE/SOCIOLOGY

INFLUENȚA FACTORILOR SOCIO-ECONOMICI
ASUPRA SITUAȚIEI POLITICE DE PE AMBELE
MALURI ALE NISTRULUI*Ion MOCANU, drd., IIEȘP**Recenzent: Vladimir BLAJCO, dr. hab., IIEȘP*

Articolul este elaborat în baza rezultatelor studiului științific desfășurat de către Asociația Sociologilor și Demografilor din Moldova și este consacrat cercetării condițiilor socio-economice și politice de pe ambele maluri ale Nistrului. Autorul, utilizând metoda comparativă, își propune să identifice tendințele comune și deosebirile existente în cadrul procesului politic de pe ambele maluri. Studiarea și analiza permanentă a conflictului transnistrean la nivel interdisciplinar, elaborarea unor recomandări concrete și a unor căi de soluționare a diferendului pot servi drept repere importante în luarea deciziilor de către organele de stat, în elaborarea și adoptarea unui cadru legal care ar permite păstrarea integrității teritoriale și ar contribui la consolidarea statalității Republicii Moldova.

Cuvinte cheie: *situație socio-economică, proces electoral, absenteism, surse de informare, politică externă, soluționarea conflictului.*

IMPACTUL EDUCAȚIEI ASUPRA CALITĂȚII
POTENȚIALULUI UMAN ÎN POLITICA
SOCIALĂ DE DEZVOLTARE*Liudmila GHERBANOVSCAIA, cercet. șt., IEFS**Recenzent: Natalia PERCINSCHI, dr., IEFS*

În articol se studiază problemele dezvoltării capitalului uman prin prisma sferei sociale – a Republicii Moldova, în special a educației. Sunt date propuneri și recomandări privind armonizarea și interacțiunea pieței muncii și pieței educației. Aceasta va contribui la în bună tățirea proceselor de integrare și dezvoltare a capitalului uman în Moldova.

Cuvinte cheie: *capital uman, educație, inovație, competență profesională, resurse educaționale, de instruire, educație și de piață pe piața forței de muncă.*

ANTICIPATED PARLIAMENTARY
ELECTIONS: VIEWS FROM THE BOTH
BANKS OF THE NISTRU RIVER*Ion MOCANU, PhD Student, IIESP**Reviewer: Vladimir BLAJCO, PhD, IIESP*

The article is developed on the basis of the results of scientific studies conducted by the Association of Sociologists from Moldova and it explores the socio-economic and political conditions on both banks. The author, using the comparative method, aims to identify common trends and differences in the political process on both sides. Continuous study and analysis of the Transnistrian conflict at the interdisciplinary development of concrete recommendations and ways to settle the dispute may serve as important landmarks in state bodies decision-making by developing and adopting a legal framework that would allow the territorial integrity and will contribute to the strengthening of Moldova's statehood.

Keywords: *socio-economic situation, electoral process, absenteeism, information sources, foreign policy, conflict resolution.*

THE INFLUENCE OF EDUCATION ON THE
QUALITY OF THE HUMAN POTENTIAL IN
THE SOCIAL DEVELOPMENT POLICY*Liudmila GHERBANOVSCAIA, sc. researcher, IEFS**Reviewer: Natalia PERCINSCHI, PhD, IEFS*

The theoretical perspective is analyzed in this article. The problem of human capital development through the prism of social and labor sphere, development of human capacities, in particular education in the RM was researched, this will contributing to the integration processes and development of human capital, were proposed.

Keywords: *human capital, education, innovation, professional competence, educational resources, retraining, education market, labor market.*

EVALUAREA INFLUENȚEI CAPITALULUI UMAN ASUPRA SALARIILOR FEMEILOR ȘI BĂRBAȚILOR ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Tatiana COLESNICOVA,
drd., cercet. șt., IEFS

Recenzent: Anatolii ROJCO,
dr., conf. cercet., cercet. șt., IEFS

Influența capitalului uman și a altor factori asupra salariilor de bărbați și femei în Republica Moldova este analizată în hârtie dat. Estimările de ecuații Mincerian câștigurilor se bazează pe reprezentative la nivel național din Ancheta Forței de Muncă din Moldova pe anul 2009. Autorul examinează dacă discriminarea de gen este un factor important care determină diferența de salarii între bărbați și femei. Factorii selectate pentru examinare sunt: sexul, vârsta, nivelul de educație, experiență de lucru, starea civilă, numărul de copii, tipul de locuri de muncă, statutul profesional etc.

Cuvinte cheie: câștigurile de gen, salariu, ecuații Mincerian, diferența de remunerare între femei și bărbați, capitalul uman, diferențe salariale, discriminare.

EVALUATION OF THE HUMAN CAPITAL INFLUENCE ON MEN AND WOMEN SALARIES IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA

Tatiana COLESNICOVA,
PhD Student, Scientific Researcher, IEFS

Reviewer: Anatolii ROJCO,
PhD, Associate Professor, Scientific Researcher, IEFS

The influence of human capital and other factors on wages of men and women in the Republic of Moldova is analyzed in the given paper. The estimations of Mincerian earnings equations are based on the nationally representative from the Moldavian Labour Force Survey on 2009. The author examine whether gender discrimination is an important factor determining the gap in wages between men and women. Selected factors for examination are: gender, age, level of education, work experience, marital status, number of children, type of job, professional status etc.

Keywords: gender earnings, salary, Mincerian equations, gender pay gap, returns to human capital, wage differences, discrimination.

COOPERATIVELOR AGRICOLE DE PRODUCȚIE ȘI SOCIETĂȚILOR PE ACȚIUNI LE APARTINE VIITORUL

Andrei TIMUȘ, membru corespondent al AȘM

În articolul "Cooperativelor agricole de producție și societăților pe acțiuni le aparține viitorul" se examinează căile creșterii eficienței producției agricole și participării mai active a țăranilor în autoadministrarea cooperativelor și crearea locurilor de muncă, repartizarea mai echitabilă a veniturilor.

Cuvinte cheie: cooperative agricole de producție, societăți pe acțiuni, creștere eficientă.

THE AGRICULTURAL PRODUCTION COOPERATIVES AND STOCK COMPANIES OWN THE FUTURE

Andrei TIMUS, Associate Member, ASM

In the article "Agrarian production cooperative and joint-stock company belong the future" examine path way growth effective agrarian production and take an active part peasants and the self-government cooperative, creation working places and distribution more just income.

Keywords: agricultural production cooperatives, joint stock companies, effective growth.

Bun de tipar: 28.03.2011. Tirajul 100 ex.
Coli de tipar 29,59. Coli editoriale 24,62. Com. 1.
Complexul-Editorial al IEFS, 2011